

87 *v nelibost vjíti* znepráteliti se – 88 *aby se poznal, cos* abys poznal, uvědomil si, co jsi; z řádu z rodu – 89 *želejie mi jest* víc želim, víc mě mrzí – 90 *žes mi v přiezni* že jsi můj příbuzný; na čems při zavěsil oč opíráš, na čem jsi založil při – 92 *na troštech* na nadějích – 94 *kvase* hoduje – 95 *za času* zavčas; ač jestliže – 97 *by na jevo okázán* nebyl aby se nevyjevil, aby nevyšel najevo – 98 *misterná* dokonala

100 *bez písma* bez biblických citátů (užitých jako argumentace) – 102 *že se jím stydíš* že se za ně stydíš – 103 *formu máš, že listy na formu tepeš*: Ctibor tak vyjadřuje své opovržení k nevýrazným, podle dobových formulářů psaným šablonovitým listům Tasovým; Ctiborovy listy jsou naopak plny ostrého vtípu, polemické pohotovosti, přísloví a jadrné mluvy – 104 *se panem Dobešem*: s Dobešem z Boskovic; v těch mierách za těchto okolností – 106 *jako u Pačkova*: u Pačkova (ve Slezsku) v červnu r. 1467 porazil Ctibor Tovačovský vojsko vratislavského biskupa Jošta z Rožmberka – 107 *biskupa niského*: vratislavského biskupa Jošta z Rožmberka – 108 *na to hotových chovati nemiením* k tomu peníze schovávat nehodlám – 109 *bych vaše platiti...* chtěl abych vaše platil; narážka na hojnou kořist u Pačkova – 111 *záživno z rosola* chutné naložené v rosolu; replika na pohrůžku Tasovu (založenou na slovní hříčce), že si pan Ctibor při svém počínání vyláme zuby

115 *příškrvna* poskrvna – 116 *ubruscem* ručníkem – 117 *křiví slibce nad pány svými* kdo nedodržují sliby dané svým pánům – 118 *dobří* urození – 119 *v sobotu po svatém Prokopě*: 11. července (r. 1467)

SOUKROMÁ KORESPONDENCE

(PŘÍMLUVA JANA JISKRY Z BRANDÝSA
U DOMAŽLICKÝCH)

Múdrým a opatrným pánóm purgmistru a konšelóm města Domažlic, přátelóm milým.

Službu svú vzkazuji, múdří a opatrní páni a přítelé milí!

Vznesl jest na mě služebník muoj Zigmund Lapka a zpravuje mě,
5 kterak by byl sestry své a děti nebožce Seidlových poručník najvyšší, a zpraven jest, že by sestře jeho i těm sirotkóm statek jejich dědičný odjat byl. I žádal mě jest, abych jeho domuov odpustil, že by chtěl o to státi, k čemu by sestra jeho a sirotci spravedliví byli, aby se jim křivda nedála. A já nyní pro své pilné potreby nemohu jeho pryč odpustiti, ale prosím
10 vás, abyste to udělali pro mú službu a sestře jeho a sirotkóm křivdy nedali učiniti, ale k čemu by spravedliví byli, abyste jich při tom nechali, neboť jich Zigmund v ničemž nemíní opustiti; a já Zigmunda jakožto služebníka svého v těch i jiných věcích opustiti nemíním.

Datum Vine, feria quinta ante Martini LXI°.

Jan Jiskra z Brandýsa,
hrabě šariský, hajtman vrchních
krajín královstvie Uherského naj-
vyšší a hajtman země Rakúské

1 *Múdrým a opatrným*: ustálené titulování osob měšťanských – 3 *Službu svú* vzkazují poroučím se, posílám uctivý pozdrav (úvodní formule dopisů) – 4 *vznesl jest na mě* obrátil se na mě – 5 *kterak by byl* že je; *nebožce* nebožtka; *poručník najvyšší* hlavní poručník – 7 *abych jeho domuov odpustil* abych ho propustil domů; *o to státi* zasadit se, usilovat – 8 *k čemu by...* *spravedliví byli* nač mají nárok, co jim po právu náleží – 14: Dán ve Vídni (Vine = Viennae) ve čtvrtek před Martinem 61 (tj. 5. listopadu 1461) – 16 *vrechních krajin* horních krajin, tj. Slovenska – 18 *hajlman země Rakúské*: Jiskra byl tehdy ve službách císaře Fridricha III.

(O MANŽELSKÉ ROZEPŘI ZDEŇKA ZE ŠTERNBERKA)

Urozenému pánu, panu Oldřichovi z Rosenberka, příteli mému zvláště milému.

Službu svú vzkazují, urozený pane a příteli zvláště milý, a vědětiť dávám, žeť jest Dětřich páně Zdeňkóv ke mně přijel a tenť mne těch věcí o panu Zdeňkovi jistotně zpravil. I račiž věděti, že tak není, jakož jsou lidé zpravovali. Dále mne zpravil jest tak, jakož se jest dalo i děje. Nejprvé, že jest pan Zdeněk listy našel i přejel, ješto měl otráven býti od Břekovce i od nie také, s jejie volí, tak že jsou měli ženu zjednati i zjednána byla, ješto měl vždy otráven býti; tak jsou k tomu jednali. A také že jest nevězil ženy své 10 aniž vězí, než chodit svobodně jakožto i prvé; a také žeť s ní neléhá ani s ní ležeti chce. A také že jest poslal po otce jejieho i po máteř jejie a před nimi s ní mluvití chce. A synať mi svého jest poslal a druhého mi mají přiněsti, tak že jest dietky od nie pobral. A Břekovec byl jest u pana Jiříka na Poděbradě a mluvil, chtě z toho vyjíti; i musil slíbiti panu Jiříkovi pode cti 15 a pod věrú, aby přede pány stál. A jestli pak že nestane, tehdy mu pan Jiřík řekl, že chce panu Zdeňkovi raden a pomocen býti, kdež by se kolivěk pana Zdeňka krýti chtěl. A poňavadž jest tak, Ctibora sem zase inhed nevypravil, leč mi vzkážeš po tomto poslu, a nebo leč by co potřebie bylo. A také teď posielám přiepís, kterak Bechyňkovi piši.

20 Datum in Novadomo feria IV post beati Francisci confessoris, anno etc. XLVI°.

Jan z Hradce

3 *Službu svú* vzkazují poroučím se, posílám uctivý pozdrav (úvodní formule dopisů) – 4 *Dětřich páně Zdeňkóv*: Dětřich, služebník Zdeňka Konopištského ze Šternberka – 4-5 *mne těch věcí...* *zpravil* podal mi zprávu o těch věcech – 5 *jakož jsou...* *zpravovali* jak mluvili, vypravovali – 7 *jest přejel* zadržel, zachytil; *ješto že; od Břekovce*: Petr Břekovec z Ostromeče – 8 *od nie*: od své manželky; *s jejie volí* podle jejího přání – 9 *vždy přece; jest nevězil...* *aniž vězí* nevěznil ani nevěznil – 10 *než nýbrž; jakožto i prvé* stejně jako dřív – 11 *po otce jejieho i po máteř jejie* pro jejího otce i matku – 14 *vyjíti* dostatí se z toho, vyklouznouti; *pode cti a pod věrú* na svou čest a víru – 15 *aby přede pány stál* že se dostaví na zemský soud – 16 *raden a pomocen býti* přispět radou a pomocí; *kdež by se kolivěk pana Zdeňka krýti chtěl* ať by se

chtěl před panem Zdeňkem kdekoli skrývat – 17 *poňavadž* poněvadž; *Ctibora*: míněn posel Jana z Hradce – 18 *leč mi vzkážeš* leda že bys mi vzkázal – 19 *teď zde*; *přiepis* opis, kopii; *Bechyňkovi*: Jan Bechyně z Lažan

20: Dáno v Jindřichově Hradci ve středu po svatém Františku vyznavači léta atd. 46 (tj. 5. října 1446)

(O LOVECKÝCH A JINÝCH ZÁBAVÁCH)

I

Urozenému pánu, panu Oldřichovi z Rosenberga, příteli mému milému dán etc.

Službu svou vzkazuji, urozený pane a příteli milý! Prosímť, rač na mě pomnieti o jestřábích, a zvlášť ať sú dobrých hniezd! Věřímť, že to ráčíš učiniti, neb slyším, že by Panocha, páně Krušinův služebník, již byl o jestřáby u vás a že by chtěl vybierati. Radějíf já lepší vezmu, ač ráčíš-li dáti.

Datum in Strakonic feria III post Visitacionem beatissime virginis Marie.

Václav z Michalovic,
seděním na Strakonících

3 *Službu svou vzkazuji* poroučím se – 3-4 *rač na mě pomnieti o jestřábích* rač si na mne vzpomenout s jestřáby (jde o cvičené jestřáby, používané k lovu) – 4 *dobrých hniezd* z dobrého plemene – 5 *páně Krušinův*: Hynek Krušina ze Švamberka – 6 *ač ráčíš-li* jestliže ráčíš

7: Dáno ve Strakonících v úterý po Navštívení nejblahoslavenější panny Marie (tj. asi 3. července r. 1442) – 10 *seděním* sídlem

II

Urozenému pánu, panu Jindřichovi z Rosenberga, příteli mému milému, buď dán.

Službu svou vzkazuji, urozený pane a příteli milý! Jakož si mi psal o kokoty, k tvé žádosti teď dva kokoty posílám: jeden chocholatý, starý, 5 kteréhožť jest u nás ižádný kokot nepřebil, protož toho sázej na měkce, a druhý mladý, také dobrý. A když je kážeš ssaditi, kažiž jim dosti prostranstvie učiniti, aby mohli svobodně běhati, ať by jich lidé nezastupovali. A takť sem zpraven, že vy své kokoty velmi divně ssazujete jako v šrancích. Těmtoť se to nehodí, než aby měli prostranstvie, nebť umieta běhati. 10 Ale tak v šrancích a kdež úzkost mají, nic by jimi nezískali. A třetíť posílám panu Joštovi, bílý, také starý a také velmi dobrý.

A jakož si mi psal, že mi chceš pójčiti zbroje klacie, tohoť sem vděčen a velmiť děkuji. I prosímť, aby mluvil se panem přítelem mým milým,

15 otcem svým, a zjednal to, ať se mnů kóle, jakžf se jemu zdá, neb za pytli, neb v ořové zbroji. Pakli chce bez sedel, a to já nejraději na holých koních, o drajlink vína. Věřimf, že to zjednáš.

20 A také pověz pánu, milý pane Jindřiše, že bych jemu byl velmi rád kuroptvy poslal; a jezdiliť sú niekoľiko dní a nemohliť sú nic zabiti. A dá-liť pán buoh čas, že by snieh tento sšiel aneb jeho více připadlo, chciť svů pilnost k tomu přičiniti, žeť vždy budú. A těmto kokotóm dajte odpočinúti!

Datum feria IV in Conversione sancti Pauli anno Domini M^oIII^{co} XLVII^{mo}.

Václav z Michalovic,
seděním na Strakoncích

3 *Službu svů vzkazují* poroučím se – 4 *o kokoty* o kohouty (jde o bojovné kohouty; jejich závody byly oblíbenou kratochvílí šlechty); *tedť* zde, nyní ti – 5 *ižádný* žádný; *sázej na měkce* chovej v měkkých kotcích – 6 *ssaditi* vypustiti (z kotce proti soupeři) – 7 *ať by jich lidé nezastupovali* aby jim diváci nepřekáželi – 8 *jako v šranciech* jako v ohradě (tj. jako při turnaji) – 9 *umiela* (duál) umějí – 10 *úzkost* úzký prostor – 11 *panu Joštovi*: Joštovi z Rožmberka, mladšímu bratru adresáta (byl později biskupem vratislavským)

12 *zbroje klacie* zbroj, brnění určené ke klání, k turnaji – 13 *aby mluvil* abys promluvil – 14 *otcem svým*: Oldřichem z Rožmberka; *aby zjednal to* abys vyjednal, zařídil; *kóle zápasí* – 14-15 *neb za pytli, neb v ořové zbroji* buď za pytli nebo v jízdní zbroji (míněny způsoby ochrany koní a jezdců v turnaji) – 16 *drajlink*: vinařská dutá míra (= 24 věder, asi 11 hl)

18 *kuroptvy* koropty – 19 *že by sšiel* že by sešel – 20 *pilnost... přičiniti* postarati se se vši snažností; *vždy* přece, určitě

21: Dáno ve středu v den Obrácení sv. Pavla léta páně 1447 (tj. 25. ledna)

III

5 Službu svů vzkazují, urozený pane a prieteli zvláště milý! Prosím tebe, aby mi dal jelen a laní, jakož sem prvé s tebu mluvil, a piš mi po tomto poslu, kamž bych měl po ně poslati. A žeť ihned Kalkuše, služebníka svého po ně pošli, ještoť se s tiem dobře umie obierati. A to proto bych velmi rád, aby nynie přivezeni byli, dokudž jelen rohův nesvrže. A budeš-li chtieti mladých zvieřátek chovati, bohda o letniciech, kažť rád některé zvieře zjednati. A daj mi věděti, kterak se máš, nebť bych velmi rád, by se dobře měl!

Datum Crumblov, feria III post Invocavit annorum XLVII°.

Telecký

Oldřich

2 *aby mi dal jelen a laní* abys mi dal jelena a laň; *prvé* dříve – 3 *po ně* pro ně – 4 *pošli* pošlu; *ještoť se s tiem dobře umie obierati* protože s tím umí dobře zacházet – 5 *rohův nesvrže* neshodí parohy – 6 *mladých zvieřátek* mládata; *o letniciech* o svatoduš-

ních svátcích (koncem jara); *každ rád... zjednati s chutí, bez váhání vzkaž, abych ti opatřil – 7 by se dobře měl aby ses měl dobře*

9: dáno v Krumlově v úterý po neděli Invocavit (tj. první neděli postní), léta 47 (tj. 28. února 1447) – 10 *Telecký*: podle této poznámky na rubu byl list adresován Janu Teleckému z Hradce; *Oldřich*: Oldřich z Rožmberka

IV

Urozenému pánu, panu Oldřichovi z Rožmberka, panu otci mému milému buď dán.

Urozený pane, pane otče milý! Poslušenství synovské napřed vzka-
zuji Tvé milosti. Rač Tvá milost věděti, že se, bohu děkuji milému, dobře
5 jmám a zdrav jsem. Též bych po vše časy rád slyšel o Tvé milosti, o bra-
třích a sestrách svých i o méj a páně Janově manželce. Věděti také Tvé
milosti dávám, že jsem již zde teprv u Vratislavi, a prvé nic, přijat za
hauptmana, v Šestiměstech a v Sviednici také. A ta hauptmanství sstú-
pena a od královny milosti jsou mně již poručena před kniežaty, knězem
10 Ludvíkem Bavorským a markrabí brandburským i jinými kniežaty. Také
Tvá milost rač věděti, že jsem s markrabí brandburským honil a prohrál
k němu záponu za 20 zlatých, ale vyhrál sem také kuoň za sto zlatých,
a nic mi, bohu děkuje milému, uškozeno není žádným úrazem. Zpravo-
val-li by kto Tvou milost jinak, nerač Tvá milost tomu věřiti, nebť o tako-
15 vých věcech rozličné bývají noviny.

Mnohoť jesti věcí pilných a velmi potřebných, ale psátí se jich nikoli
nehodí. Než prosímť, jakož jsem Tvé milosti prvé psal, rač Paungartnera
tím spíše vypraviti, ač nevypravila-li jeho Tvá milost. Po němť Tvé
milosti vzkáží všechny věci rozumně, kteréž se psáti nehodí.

20 Datum Vratislav, feria V ipso die s. Stephani prothomartyris anno
etc. LIIII°.

Jindřich z Rožmberka

3 *poslušenství poslušnost* – 6 *páně Janově manželce*: míněna manželka Jindři-
chova nejmladšího bratra Jana (Anna, kněžna Hlohovská) – 7 *teprv u Vratislavi*, a
prvé nic teprve ve Vratislavi, a ne dříve – 8 *za hauptmana* za hejtmana; v *Šestiměs-*
tech: tj. v Horní Lužici; *hauptmanství sstúpena* jsou hejtmanský úřad n. hodnost by-
ly postoupeny – 9 *od královny milosti*: od krále Ladislava Pohrobka; *poručena* svěře-
na; *před knězem* před knížetem – 10 *markrabí brandburským*: Albrechtem Branibor-
ským – 11 *jsem... honil* zápasil jsem v turnaji – 12 *k němu s ním*, v jeho prospěch;
záponu spinadlo, sponu – 13 *žádným úrazem* žádným zraněním

17 *prvé dříve*; *Paungartnera*: Baumgartner, důvěrný posel Oldřicha z Rožmber-
ka – 18 *tím spíše* o to rychleji, co nejdříve; *ač nevypravila-li* jestližeš (už) nevy-
pravil – 19 *rozumně* srozumitelně

20: Dáno ve Vratislavi ve čtvrtek právě v den sv. Štěpána prvomučedníka léta
atd. 54 (tj. 26. prosince 1454)

Urozenému pánu, panu Janovi z Rožmberka, pánu mně příznivému.

Služba má napřed Vaší milosti, urozený pane, pane milý! A jakož jste mi byli odpustili zvíře uhoniti k mé prosbě, i ještě jsem neuhonil. I prosím Vaší milosti, abyšte mi ještě odpustili zvíře uhoniti na vašem panství.

- 5 A chci toho Vaší milosti rád zasluhovati, na čemž bych se vám hodil, nebť nemíním vás sobě tratiti, ale raději sloužiti, věře i ufaje Vaší milosti, že to učiníte. A prosím Vaší milosti odpovědi listovní při tomto poslu.

Datum Vintřberg dominico die in die sancti Thomae apostoli, anno Domini 1460.

10

Petr Kaplář z Sulejovic,
seděním na Vintřberce

2 *služba má napřed* především mé poručení – 2-3 *jakož jste mi byli odpustili* jak jste mi dovolil – 3 *uhoniti* uloviti – 5 *zasluhovati* opláceti, odsloužiti se za to; *na čemž* v čemkoliv – 6 *vás sobě tratiti* vás ztráceti, pohněvati si; *ufaje* doufaje – 7 *při tomto poslu* po tomto poslu (tj. obratem)

8: Dáno ve Vimperku v neděli na den sv. Tomáše apoštola léta páně 1460 (tj. 21. prosince)

(Z ROŽMBERSKÉHO SOUKROMÍ)

I

Urozenému pánu, panu Oldřichovi z Rosmberka, pánu mně přiezni-vému, d.

Urozený pane, pane milý!

- 5 Služba má napřed Vaší milosti! A jakož Vaše milost se mnú mluvila v pondělí již týžden minulý o damašek šerý etc., Vaší milosti vědětiť dávám, žeť jsú mi jej včera přivezli. A čistýť jest i na barvě i na hedbábě, ještoť Vaší milosti mohu zachovati, což ho milost Vaše potřebuje. Račíž Vaše milost poň poslati, když koli ráčíte! Pakli ráčí Vaše milost jej veškery, to buď při Vaší milosti.

- 10 Datum in Budweis feria quarta ante Omnium sanctorum 1449.

Ondrášek Puklice

A ráčí-li Vaše milost která láku rivoľy, tuť mám také již doma, do-kudžť ji neodvezú pryč.

2 d. datur (lat.), buď dán – 4 *služba má napřed* především mé poručení – 5 *v pondělí již týžden minulý* již minulé pondělí; *o damašek šerý* o damašku přírodní barvy, ne-barveném; etc. atd. – 6 *čistýť* bezvadný; *na hedbábě* pokud jde o hedvábi – 6-7 *ještoť Va-*

šl milosti mohu zachovati který Vám mohu uschovat, zajistit – 8 *poň* pro něj – 8-9
to buď *při Vaší milosti* to záleží na Vás

10: Dáno v Budějovicích ve středu před Všemi svatými 1449 (tj. 29. října) –
11 *Ondrášek Puklice*: budějovický obchodník a purkmistr; o jeho smrti vypravuje re-
lace jeho syna (viz zde na s. 250n.) – 12 *kterú láku rivoly* nějaký sud Rivoli, tj. slad-
kého tyrolského vína (láka = asi 70 l)

II

Službu svú vzkazují, urozený pane a prieteli milý! A jakož mi nynie
píšeš, žeť sú psi sešli etc., a prose, ať bych psy dal a po tomto poslu poslal
a také kniehy i sedla etc. Milý prieteli, ač koli nynie málo psův máme, neb
nám vlci na nich letos škodu učinili, ale však tobě k libosti a k tvému
5 utěšení teď posielám dobrá dva psy. Než o sedla a o kněhách: sedlať ještě
hotova nejsou, než když bohda hotova budú, chciť je rád poslati. A o kniehy
prosimť tebe, aby mi jich ještě ponechal, až sobě káži přepsati. Pakli by
to býti nemohlo, ale chciť je rád poslati, když po ně pošleš.

Datum CrumbLOW, feria VI in die Stepfani anno etc. quinquagesimo.

10

Jindřich

Novin takově neviem, než zpraven sem, kterak teď nedávno některá
města byly jsú u Praze pohromadě. A co jsú tu jednaly, tohoť neviem; než
zvěděl-li bych co takového, dať bych věděti.

1 *Službu svú vzkazují* poručím se; *urozený pane*: list je určen Janovi z Hradce –
2 *sú sešli etc.* pošli atd.; *ať bych* abych – 3 *kniehy* knihu – 4-5 *k libosti a k tvému*
utěšení pro radost a tvé potěšení; *teď* tady, tu; *dobrá dva psy* (duál) dobré dva psy –
7 *až sobě káži přepsati* až si (ji) dám opsat – 8 *po ně* pro ně

9: Dáno v Krumlově v pátek, v den Štěpána léta atd. padesátého (26. pro-
since 1449); rokem padesátým rozumí se tu rok 1449, protože se tehdy nový rok
počítal od Narození páně (25. prosince). Svátek sv. Štěpána připadl v r. 1449 na
pátek, v roce 1450 však na sobotu – 11 *takově* takto

III

Urozenému pánu, panu Oldřichovi z Rožmberka, panu otci mému
milému, buď dán.

Urozený pane, pane otče milý! Poslušenství synovské vzkazují. Psalť
jsem před tím o své nemoci, naděje se, že mi, dá-li buoh, nic nebude. By
5 tomu milý buoh chtěl! Ale rač věděti, žeť se nic nelepším a žeť jsem noci
mezi jedenáctú a 12tú hodinú, bohu děkuje milému, dá-li buoh, jako věrný
křesťan všecy svátosti přijal. A lékařť mi netušie. Buď buoh pochválen;
mocen jesti jeho svatá milost i mrtvé křesiti, jako kdy. Nepochybujíť,
bude-li jeho svatá vuole a k mé duše spasení, žeť mi prodlí ještě mého

- 10 zdravie. A veľmi bych rád Tvú milost viděl. Bude-liť se chtieti má žena ke mně vypraviti, prosím, nerač jí toho brániti!

Datum Viennae, feria IV ante Octavam Epiphaniae anno etc. LVII^{mo}.

Jindřich z Rožmberka

3 *poslušenstvie* poslušnost – 4 *před sim* před tím; *by* kéž by – 5 *nocí* v noci – 7 *všecky svátosti*: svátosti umírajících (tj. pokání, přijímání a poslední pomazání); *netušie* nedávají naději – 8 *kdy* kdysi – 9 *prodlí* prodlouží – 10 *má žena*: Anežka roz. ze Šaumburka –

12: Dáno ve Vídni ve středu před oktávem Zjevení páně léta atd. 57 (tj. 12. ledna 1457); Jindřich z Rožmberka zemřel 25. března 1457; vracel se s králem Ladislavem Pohrobkem z Budína a onemocněl, zdá se, morem (vyskytlo se i podezření, že byl otráven; srov. R. Urbánek, Konec Ladislava Pohrobka, Praha, 1924, s. 189–190)

(Z LISTŮ PANÍ PERCHTY Z ROŽMBERKA)

I

Urozenému pánu, panu Oldřichovi z Rožmberka, panu otci mému milému d..

- Službu svou vzkazuji Tvé milosti, urozený pane, pane milý, a ráda bych věděla, by se Tvá milost dobře měl i se všemi. A milý pane, vědětiť
- 5 Tvé milosti dávám, žeť já se mám tak jako jedna sirá a žalostivá žena a od vás ode všech přieliš opuštěná, a věřím toho pánu bohu, žeť jsem toho Vaší milosti nikdy nezavinila. A by tomu byl milý buoh ráčil, by mě byl ten den mrtvu viděl, kterýžs mě den jemu dal, byl by toho Tvá milost větší radost měl, nežli jie nade mnú dočkáte, jestliže mě neopatříte. Protož, milý pane,
- 10 milý otče, slituj se nade mnú jako otec nad svým dietětem, a rozpomeň se na to, milý pane, žeť jsem se z své vuole nevdávala. I volámť a žádámť již pomoci i z práva, jakožto dietě od uotce. I rozpomeniž se, milý pane, nad svou vlastní krví pro božie milosrdenstvie!

- A psalať jsem bratru široce i vzkazovala častokrát, žádajíc, aby to na
- 15 Tvú milost znesl. Nevíem, učinil-li je to, neb mi mé poselstvie nic nespomáhá, ani to, což vaši služebníci sami očima vidie. Protož, milý pane, chciť Tvé milosti tuto něco pilnějšíeho popsati, cožť mě potykuje, aby Tvá milost věděl, žeť darmo... nečiním a darmo tak s velikú pilností pomoci nežádám... A milý pane, račiž věděti zajisté, že jsem častokrát od dobrých
- 20 a poctivých lidí vystříehána, abych se varovala před materi i před ním, že na to jdú, aby mě otrávil, a že by mi se to bylo již dávno přihodilo, než že mi toho nesměji pro mú čeled učiniti bojiec se, aby toho na Tvú milost nevznesli. A byť to směl učiniti pro Tvú milost, jižť by rád všecky přeč

poslal, aby jedne toho mohl dojiti. A tomuž já sama dobře rozumiem, žeť
25 by mě rádi s světa sprovodili, a o toť lidé zevně mluvie. A jáť jsem to bratru
vědět dala a žádajíc toho, aby o to s ním mluveno bylo, že mu i mého
hrdla nevěříte, zda by to věda, že vy tomu rozumiete, i nesměl mi nic
učiniti.

A viec rač věděti, žeť mi tak velikú nelásku okazuje, že kdež mě
30 kolivěk uzří, tu přede mnú uteče, a žeť to mohu chutně za pravú pravdu
psáti, žeť je se mnú od vánoc jedínú mluvil, a toť mi se je pro Špána stalo.
A spat ke mně také nikdá nechodí. A jižť jsem všeho pokusila, žeť jsem za
ním do pivnice i do kuchyně i do marštala chodila, kdežť jsem ho jedne
mohla uhoniti, a ontě přede mnú utiekal, ano to mnoho zlých i dobrých
35 vidělo. I jestiť mi toho tak žel i tak hanba za to, že div, že se srdce ve mně
nepřepučí. Dán...

Perchta z Rožmberga

2 d. datur (lat.), buď dán – 3 službu svú vzkazují poroučím se – 4 by se Tvá mi-
lost dobře měl že se máš dobře – 6-7 žeť jsem toho Vaši milosti nikdy nezavinila že před
Vámi v té věci nikterak vinna nejsem – 7 by tomu byl... ráčil kdyby to byl... dopus-
til – 8 klerýžs mě den jemu dal v den, kdy jsi mě za něj provdal (tj. za Jana z Lichten-
štejna; sňatek dvacetileté Perchty s Janem se konal r. 1449); byl by toho Tvá milost...
měl měl bys z toho – 9 jestliže mě neopatříte neposkytnete-li mi pomoc – 12 z práva
podle práva

14 bratru: Jindřichovi z Rožmberka – 15 aby znesl (m. vznesl) aby oznámil –
17 pilnějšieho naléhavějšího, zvláště důležitého; mě potykuje mne potkává, mne ohro-
žuje – 18 s pilností naléhavě, snažně – 20 vystřiehána varována; před mateř i před
ním před tchyní i před manželem – 21 na to jdú o to usilují, po tom pasou – 22 ne-
smějl neodvažují se – 23 byť směl kdyby se odvážil – 24 aby jedne jen aby – 25 o toť...
zevně mluvie o tom veřejně mluví – 26 s ním: s manželem – 26-27 že mu i mého hrdla
nevěříte že mu neudověřujete, ani pokud jde o můj život

29 viec nadto, dále – 30 chutně ochotně, směle – 31 jedínú jedinkrát; pro Špána:
míněn některý rožmberský služebník – 33 do pivnice do sklepa; do marštala do ko-
nírny – 34 uhoniti zastihnout, chytit; ontě onť je – 36 se nepřepučí nepukne

II

Milý bratře!

Ještěť tebe prosím, rozpomeň se pro buoh nade mnú a pošli mi ty
penieze, ať své dluhy spravím. Však ještě to ku paměti přivodím, jakožť
jsem to i prvé věděti dala: však vieš, žeť jsem těch 30 kop gr. dlužna před
5 svými šesti nedělni a od té doby dobře druhých třidceti kop, ješto to bohda
máš slyšeti, kamť jsem co utratila. A od něho nikdež nic nemajíc, a slíbilť
mi je penieze dáti, ale nedalť mi je nic; a viem to, dá-liť mi co, žeť mi jedne
oči zapliští, ještoť já sobě tiem nebudu moci nic zjednati. A daleko ho ne-
smiem napomínati, aby se nerozhněval. Pakli by se nehněval, ale viem, že
10 mi vždy sľibovati bude a nic z toho nebude. A nynie položil velikú dan na

lidi tu u městě a lidé chtějí, abych přes hlavu platila, cožť jsem komu dlužná. A já jsem napsána i v krčmě i v masných krámíech jako jiná chodákyne a již mě za to hanba, komuž jsem co dlužná, že jím mám tak klamati. A věruť mi toho velmi žel, žeť tebe mám tak napomínati, že to vidím, žeť
15 se mne tak dlúho nezaželé.

Muoj milý bratře, zpomeň na tu lásku, ješto ty dobře vieš, kterúž jsem k tobě nade všecy živé lidi měla i mám! Ujmešsemne již, jakož mi to vzkazuješ, že mne opustiti nechceš? Jižť by mi to bylo čas okázati, nebtě toho nyní veliká potřeba. A věz, žeť teď nyní k tobě posla šeli a že jednoho halěře
20 nemám, aniž viem, bych se kde v penieze objíti mohla. Protož nemeškajž a pošli mi ty penieze, což muožeš najspieš! A za toť tebe zvlášť prosím, abyšte mu nemeškali těch padesáte kop poslati, ale těch padesát kop svatohavelských, zda by ty se mně mohly dostati, když bych nahoru přijela. A což muožete jemu pomoci, v čemž by vás požádal, nezmeškávajte toho,
25 zda byšte ho tiem k své vuoli pripravili!

Slyšelať jsem, že byšte se měli opět v Linci s jeho bratrem shledati. Také jsem slyšela, jako jste v Linci spolu byli, že jste se velmi přátelsky k sobě měli. Věziž, žeť se on vás velmi za Štejrek bojí a žeť mého pána i mě miení skóro nahoru i sám se k vám vypraviti. I velmi bych já tomu
30 nerada, by to prvé bylo, nežli já nahoru přijedu, proto, neb viem, že od nich dosti řeči a slibuov bude. Bojím se, byšte vy se také daleko s nimi v řeč nezamluvili a nevěřili jim daleko. Proto, kdyžť já se s vámi shledám a někakých věcí vás zpravím, a jakž by se vaše řeč změnila potom po mé řeči, takť by to velmi znamenito bylo, žeť to skrze mě jde. A jestliže se
35 s bratrem s jeho shledáš, přijmete to pěkně, žeť se on chce přičiniti, ať by dobře mezi námi bylo. A za toť tebe zvlášť prosím, aby k němu mluvil, žetě vám toho velmi žel, coť mi on zlého činil, a jestliže by toho polepšit nechtěl, že byšte mu toho na krátce prezřieti nechtěli. A na tom mi velmi dobře učiníš. A kohož k němu pošlete s penězi, ať by byl rozumný, ať bych
40 já se s ním mohla poraditi! A tiem nemeškaj pro milý buoh a vypravte vždy bez meškánie někoho k němu i ke mně! A prosím, poslu kaž zaplatiti!

Paní Perchta

1 *bratře*: osloven Jindřich z Rožmberka – 2-3 *ty penieze*: úroky z nevyplaceného věna – 3 *spravím* vyrovnám, zaplatím; *ku paměti přivodím* připomínám – 4 *gr. grošů* – 6 *máš slyšeti* uslyšíš; *od něho*: od manžela, Jana z Lichtenštejna – 7-8 *jedne oči zapliští* jenom nejnutnější maličkostí mě odbude (zamaže mi oči) – 8-9 *daleko ho nesmiem napomínati* ani zdaleka se ho neodvažuji upomínat – 10 *položil* uvalil, uložil – 11 *tu u městě*: v Mikulově n. ve Valticích; *přes hlavu* najednou, vem kde vem – 12 *chodákyne žebračka*, ubožačka – 13 *jím... klamati* obelhávat ho, vymlouvat se mu – 15 *se nezaželé* nezželf se

19 *šeli* posílám – 20 *bych se kde v penieze objíti mohla* kde bych si mohla opatřit peníze – 21 *najspieš* nejrychleji, nejdříve – 22-23 *padesát kop svatohavelských*: ze

svatohavelského platu (poddanské platy vrchnosti se odváděly dvakrát do roka, a to na sv. Jiří, 23. dubna, a na sv. Havla, 16. října) – 23 *nahoru*: domů do Čech, na Krumlov (z hlediska pisatelky, tedy z Moravy, kde byla) – 24 *jemu*: manželovi; *nezmeškávajte toho nezanedbejte to* – 25 *zda byste ho tiem k své vuoli pripravili* abyste ho tím získali pro sebe, podle svých záměrů

26 *s jeho bratrem*: s bratrem Perchtina manžela Jindřichem z Lichtenštejna – 27 *jako když* – 28 *za Štejrek* pro Štýrek (hrad, který chtěl Jindřich z Lichtenštejna dostat od staršího bratra Jana při ženitbě a na kterém měla Perchta pohledávku); *mého pána*: manžela – 29 *skóro brzy* – 31-32 *byste vy se také daleko s nimi v řeč nezamluvili* abyste také příliš daleko s nimi v řeči nezašli – 33 *někakých věcí vás zpravím* povím vám o některých věcech – 34 *znamenilo* zřejmě – 35 *ať by aby* – 36 *mezi námi*: mezi Perchtou a jejím manželem; *aby mluvil* abys mluvil – 37 *želé žeť je* – 38 *na krátce* zkrátka, prostě; *přezřieti* přehlédnout, mlčky prominout; *na tom v tom, tím* – 40 *tiem nemeškaj* nezdržuj to, s tím neotálej – 41 *vždy* za každou cenu

III

Urozenému pánu, panu Janovi z Rožmberka, bratru mému milému buď dán.

Službu svú vzkazuji, urozený pane a bratře muoj milý! By se dobře vedlo, to bych z pravého sirce ráda viděla, nebť já se také s boží pomocí
5 dobře mám a má věc již dobrý diel lépe stojí nežli prvé. A prosím tebe jako svého milého bratra, zač tebe muoj pán Špánovi vzkázal. I také, jakožť není píše, aby jeho v tom přátelsky přijel, a v tom nepochybuj, než žeť věrný. Za všechno prosím, než jedne mého věna, toho jemu nevydávaj tak brzo! Ale jáť sem jemu za to slíbila tebe prositi, ale nečiň toho! A rozumímť
10 konečně na něm, žeť se vás chce dáti, a s vaší radú všechny věci čině a v lásce; tomu rozumím, že on to poselství s velikú nádejší ve sirce k vám učinil. A také to na mně žádal, vás za to prositi. A věz, žeť žádněj viery ani příznivosti nemá od všech svých bratruov a před nimi se velmi bojí, a chtě se v celosti u vás dáti.

15 Milý bratře! Kdy pán buoh z jeho milosti to tak zpuosobil, že svouj úmysel a sirce, lásku a víru ke mně obrátil, jakož tomu jinak nerozumím, prosím tebe jako svého milého bratra, aby jemu nižádné věci odporen nebyl, zač tě bude prositi, neb tiem obrátíte jej v celosti k vám. A kdy to učiníš a přátelsky se k němu ukážeš, takť má věc dále lépe bude
20 a více. Byť se s tebu nebyl u Birně tak přátelsky smluvil, bylo by se jemu zle vedlo s bratrem, a v tom se sám zná. A takť s ním nakládají, jako by ho chtěli nutiti k jich vuoli, a zvláště jeho mateře sebránek. – A tento list psal jest německý písař, kterýž česky nic neumí. – A byl muoj pán na Nikolspurg poslal k..., k jejímu sebránkovi, jakož von jest tu purkrabí,
25 aby... puojčili, že chce tobě psáti. I nechtělť sú jemu pójčiti..., že se mnú pěkně bydlí, a rádi by to zrušili, kudyž by mohli. Tohoť bych byla nepsala, ale muoj pánť se je z toho velmi hněval a kázal, abych tobě to psala, ale

- jako od sebe, co pro ni musí hanby trpěti. A jáť sem k němu řekla, že toho nerada budu psáti. A von řekl, že k tobě chce bohda více věřiti nežli to
 30 jest, a po tom muožeš rozuměti, žeť věří. A prosím, aby jemu na jeho psaní velmi přátelsky odpověď dal. A měj svú snažnost o peníze, učiníš jemu na tom velikú libost, a neměj žádné péče vyvadit je. A řádně kterak toho pojednáš, dajž nám věděti a pošli Špána s tiem k nám a tím nemeškajž! A když Špán přijede, dámt věděti, kterakť buoh a matka boží tomu chtěla,
 35 naši lásce. A prosím tebe, aby Špána vdy k nám poslal pro mé dobré. Ó milý bratře, prosím tebe pro buoh, ať by na tom k němu nic nescházelo, jakož najdále muožeš, aby se naše přátelstvie nezrušilo. A taktě ke mně řekl, jestliže se vám líbí, že chce k vám i se mnú přijeti, ale toho mi je nekázal psáti.
 40 Milý bratře! Pošli nám sušených pstruhuo, nebt je muoj pán mne za to velmi prosil. A měj se k tomuto jeho poslu pěkně, a co bude s tebú mluvit, aby jemu věřil. Milý bratře, psalať sem často s velikú žalostí, a tento list píši s velikú radostí.

Perchta z Rožmberka

- 45 Milý bratře! Jestliže by se mého pána bratři proti němu v čem nehodným zasadili, prosím tebe jako svého milého bratra, aby jemu v tom raden a pomocen byl, jakož on tobě toho doufá. Jestli náš milý bratr, kněz biskup v Bratislavský, u vás je, pověz jemu naši modlitvu, a že bychom jemu byli psali, bychom byli věděli za jisté, že je tu. A pros jeho, aby k mému pánu
 50 v také dobrěj vuoli byl pro mé dobré, jakož i tebe. Prosím tebe u velikém doufání, aby tohoto posla bez daru nepustil, nebt se muoj pán naděje, že pro ty dobré noviny, kteréž přinese o nás, že tím velmi veseli budete a jeho bez daru nenecháte. A nepronášej jeho dobroty široce, jestliže by se jinak proměnil, neboť jeho máte na to stojí, ať by to zrušila mezi námi.

4 z sirce ze srdce – 5 dobrý díel lépe značně, o hodně lépe – 6 zač tebe muoj pán Špánovi vzkázal za to, o čem tobě můj manžel po Špánovi vzkázal (podobné zkomoleniny ukazují, že německý písař nerozuměl dobře česky) – 7 není nyní; aby přijel abys přijal; v tom o tom (nepochybuj) – 8 věrný upřímný; jedne jenom – 9 rozumím rozumím, vidím, poznávám – 10 žeť se vás chce dáti že chce spoolehnout na vás, dát se k vaší straně – 12 viery ani příznivosti důvěry ani přízně – 14 v celostí úplně, zcela; u vás k vám

15 kdy když, jestliže – 17 aby jemu nižádné věci odporen nebyl abys jemu v ničem neodporoval, neprotivil se – 20 byť se nebyl... smluvil kdyby se nebyl dohodl, domluvil; u Birně v Brně – 21 v tom se sám zná to sám připouští, přiznává – 22 sebránek nemanželské dítě; pravděpodobně levoboček Perchtiny tchyně, který byl purkrabím v Mikulově – 24 Nikolsburg Mikulov; jakož von jest který je – 26 pěkně bydlí žije ve shodě – 28 od sebe sama od sebe, ze své vůle – 29 k tobě... věřiti k tobě míti důvěru – 30 žeť věří že ti věří, důvěruje – 30-31 aby dal abys dal – 31 měj svú snažnost o peníze vynasnaž se opatřit peníze – 32 neměj žádné péče vyvadit je nesta-

rej se o jejich zaplacení – 32-33 *toho pojednáš to dojednáš, zařídíš* – 35 *vdý rozhodně, určitě* – 37 *taklé takť je* – 42 *aby jemu věřil věř mu*

45-46 *by se proti němu v čem nehodném zasadili* kdyby se proti němu v něčem nepositivně postavili, vzepřeli se mu – 46 *aby jemu... raden a pomocen byl* abys mu přispěl radou a pomocí – 47 *tobě toho doufá* v tom má naději v tobě; *kněz*: míněn tu Janův a Perchtin bratr Jošt z Rožmberka, biskup vatislavský – 48 *modlitvu* přání všeho dobrého – 49 *za jisté* určitě – 50 *jakož i tebe* tj. prosím – 50-51 *u velikém doufání* s velikou důvěrou – 53 *nepronášeje jeho dobroty široce* nerozhlášuj příliš jeho dobroty, smířlivost – 53-54 *jestliže by se jinak proměnil*: Perchtiny obavy se ukázaly opodstatněné; manželova smířlivost, jak vysvítá z pozdějších Perchtiných listů, trvala pouze potud, pokud potřeboval od ní peníze; manželé se nakonec stejně rozešli – 59 *na to stojí, ať by o to usiluje*, aby

(Z LISTŮ ANEŽKY Z ROŽMBERKA)

I

Urozenému pánu, panu Janovi z Rožmberka, bratru mému milému buď list dán.

Urozený pane, pane a bratře muoj milý! Službu svú vzkazují Tvé milosti. Muoj milý panúšku, s pravú věřú túžím po Tvé milosti, a zvláště po dietkách. Teď posielám listy Tvé milosti od panie Perchty; prosím Tvé milosti, aby ráčil odpověď dáti, což muožeš najspieš, neb posel u mne páně Jiříkuov opět u mne čeká. Nestuoniť nic přijevši domuov. A teď posielám Tvé milosti srnu, jakož sem uhonila jedúc domuov na cestě.

Anežka z Rožmberka

3 *službu svú vzkazují* poroučím se – 4 *panúšku*: lichotivé domácké oslovení, jehož Anežka vůči bratrovi užívá v listech častěji – 5 *teď zde, tu*; od *panie Perchty*: od sestry obou, Perchty z Rožmberka, provdané za Jana (Hanuše) z Lichtenštejna – 6 *najspieš* nejdříve; *páně Jiříkuov*: Jiří z Kravař a ze Strážnice, jenž tehdy prostředkoval mezi Perchtou a jejím manželem – 7 *nestuoniť nic* vůbec nejsem nemocná – 8 *jakož sem uhonila* kterou jsem ulovila; *na cestě*: list je bez data, byl psán kolem 31. července 1465

II

Urozenému pánu, panu Janovi z Rožmberka, bratru mému milému buď list dán.

Urozený pane a pane bratře muoj milý! Modlitbu svú Tvé milosti vzkazují velmi tesklivú, slyšíce pohříchu zlé noviny, že byste měli na vojnu jeti. Já bych za vše nedbala, by jedne Tvá milost nejezdil. A také mi pravili, že Tvá milost měl na Novém Hradě velmi těžký kámen. Muoj milý panoušku, prosím Tvé milosti, račiž mi dáti věděti pravdu, kterak se máš a vo tu vojnu, pro buoh, kterak tušíš, a kážeš-li sobě jadrné letkvaři navařiti. A teď

10 Tvé milosti posélám z svého hospodárství od své svinky potřebie a jižť jest i uvařeno, jedne rač sobě kázati pécti. A děkuji Tvé milosti převelmi z koroptví, muoj milý panoušku. Buoh milý ví, kdy já Tvú milost uzřím.
Datum in Třeboň dominica ante Otmari.

Anežka z Rožmberka

5 *bych za vše nedbala* o nic bych nedbala; *by jedne* kdyby jen – 6 *na Novém Hradě*: Nové Hrady v jižních Čechách, středisko novohradského panství Rožmberků; *těžký kámen*: choroba Jana z Rožmberka (patrně močový kámen) – 8 *tušíš smýšlíš*; *jadrné letkvaři* lék (léčivý sirup) z jader; *teď tady, tu* – 9 *potřevie* droby, jaternice a jelita – 10-11 *děkuji... z koroptví* děkuji za koroptve

12: Dáno v Třeboni v neděli před (sv.) Otmarem (tj. před 16. listopadem; datum je bez udání roku; asi 1467 n. 1468)

III

Urozenému panoši Jarohněvovi z Úsušie, mně milému, dán buď.

Muoj milý kmeti! Věz, žeť sem já již, děkujíc milému pánu bohu a milé matce boží, domuov přijela a pravý sem rytíř byla, nebyvši nemocná nikdež. Než sestra vždy leží, a pak, nelzeť mi jest psáti od ní i o ní, leč s tebú sama
5 rozmluvím o to, což by mohlo nejspíše býti. Ale slyšela sem pohříchu noviny od vás z Krumlova hned na cestě, než sem domuov dojela, kterými sem velmi zarmoucena. I jestliže jest to tak, jakž sem slyšela, bojím se, že já tebe tak brzo nebudu moci míti, abych s tebú rozmluvila; a vypsati toho hned neviem kterak. A vedlé žádosti sestřiny i také potřebnosti té
10 měla by se jí odpověď na některé věci hned tam dáti. Bychtě mohla spěšně mieti, měli bychom tam poselství jisté tento pondělí beze všeho nákladu našeho. A bychť byla těch zlých novin pohříchu neuslyšela, bylať bych hned k vám do Krumlova jela, abych byla tebú jedne v tyto jarmarky po nebezpečenství nesmýkala. Ale když jest pohříchu taková věc, tehdyť k vám
15 nepojedu. Ó milý Jarohněve, dokudž někoho země nosí, dotud dobře nebude! Budiž milému pánu bohu poručen, budiž milý pán buoh tvuoj pomocník i tvuoj utěšitel, kterýž nikdy žádného spravedlivého a pravého neopouští, i jeho milá matka!

Datum Třeboň feria III in octava Corporis Christi.

Anežka z Rožmberka

1 *panoši*: nejnižší stupeň šlechtický – 2 *kmeti*: titul příslušníka nižší šlechty – 4 *sestra*: ve Světeckého pamětech stojí pod tímto listem: V. Břežan zaznamenal na tomto listu, že „panna Johanka byla při ní...“; podle toho soudí Sedláček (AČ 11, 1892, 279), že jde o sestru Johanku, ale poznámka Perchtina v listu z 31. ledna 1472 o jednání s Jarohněvem z Úsuší, úředníkem a důvěrníkem rožmberským, spíše ukazuje, že předmětem Anežčina listu bylo Perchtino nešťastné manželství – 5 *rozmluvím o to* promluvím si o tom – 9 *vedlé žádosti... i také potřebnosti* podle žádosti a ta-

ké potreby – 10 *bychtě mohla spěšně mieti* kdyby to bylo rychle možné – 11 *tento pondělí*: 2. července 1470 – 13 *jedne v tyto jarmarky* jen v tomto shonu, v těchto zmatcích – 13-14 *abych byla tebú... nesmýkala* abych tě nevláčela, nevystavovala tě nebezpečí – 15 *dokudž někoho země nosí*: asi narážka na Perchtina manžela Jana z Lichtenštejna (zemřel až r. 1473)

19: Dáno v Třeboni v úterý v oktávu Božího těla (26. června 1470)

(O DROBNÝCH HOSPODÁŘSKÝCH ZÁLEŽITOSTECH)

I

Slovutnému panoši Janovi Rúsovi z Čemin, švagru mému milému.

Služba má napřed, slovutný příteli a švagře milý! Prosím tebe, mluv s Prumanem, jakožť jest ode mne přejal dvě kopě, ať mi je vrátí, neb slyším, že chce za své hříechy do Říma jíti. I bylo by dobré, ať by nejprvé, doma jsa, 5 od sebe spravedlivě učinil, komuž učiniti má podlé povinnosti. Přivediž jemu ku paměti to, žeť tam darmo putuje na daleké cesty, k bližnímu svému krivdu čině! Neb jest ve čtení psáno: Jestliže kto přijde k oltáři ofěry dávat a rozpomene se tu, že má nětco proti svému bratru, má odjíti od oltáře a smířiti se s bratrem svým a potom jíti s pokojem a položití ofěru svú 10 nábožně, nejša žádnému nic dlužen. Jakož svatý Pavel radí: Nebudtež žádnému dlužni ničehuož! Neb jestliže mi nevrátí dvě kopě, bojím se, žeť jeho pút daremní bude!

A jakožs mi řekl ženě blány dáti, věřimť, že jí pošleš, neb sem se na to ubezpečil a jiných blan sem jí proto nekúpil. A rád bych slyšel, by se dobře 15 měl s ženú i s dětmi i se všemi svými.

Dán v Praze v neděli po sv. Antonínu.

Václav Hruoza z Chelčic

1 *Janovi Rúsovi*: purkrabímu na Krumlově – 2 *služba má napřed* (úvodní formule dopisů) především poručení – 3 *jest přejal* přijal (asi jako půjčku); *dvě kopě* (duál) dvě kopy (tj. grošů) – 4 *ať by aby* – 5 *od sebe* ze své strany, podle svého rozhodnutí – 7 *ve čtení* v evangeliu (Mat. 5,23-24); *ofěry dávat* obětovat dar (bohu) – 10 *svatý Pavel*: Řím. 13,8 – 12 *daremní* marná, zbytečná, nadarmo

13 *blány* kožešiny, plášť podšitý kožešinou – 16 *v neděli po sv. Antonínu*: 18. ledna 1450 – 17 *Václav Hruoza z Chelčic*: byl r. 1448 úředníkem v Prachaticích (tehdy rožmberských) a r. 1462 v Poděbradech

II

Slovutnému panu Johanesovi, páně z Rozemberka nejvyššímu písaři a příteli mému milému, buď daný.

Službu svú zkazuji, pane Johanes milý! Jakož ste mne buli prosili za vosk, i vězte, že jest nynie velmi drach pro tento mor bul; i ještě lacin nenie.

5 Než budete-li rádi chtiet vosku lacinému, kúpimť vám o svētie Alžbětě v Bratislavi. A nezištiť nic na vás, to shledáte!

Také o salniter sem juš psal, tiem dlúhu meškání nebudete. Také jeho viem u jedného formana, slóve Štěrba, a nevieť se takově, kam s ním dieti. Pude-li k vám, nebeťte velmi draho! Jestliže vy nekúpite, tedy bych já jej
10 vám také kúpil, terch dobrý! A chtiel by ode mne vzieti na to zbožie mýdlo, bavelnu a jiné věci. A já bych Tvé milosti o to dobře srovnal. A jest jeho devět centnéřů.

Také, milý pane Johanes, tu sem juš svý odpor proti Pustotovi páně milosti poslal, i prosimť Tvé milosti jako svého milého přietele, což by na
15 Tvé milosti bulo, že se ráčíš přičiniti a přimluviti, nebo mi se od toho Pustoty velká křivota děje, toť pak najlépe milý pán bůch vie. A také něgdo jemu pomáhá, ješto potom uzriete bochdá zkerze velké počty. I věrimť vám jako milému přieteli, že se ráčíš o mě s pilností přimluviti, chciť toho šim dobrým zasluhovati do mé smerti. Nebo bůch vie, já sem o tom jeho žalobě listovém
20 nevěděl; bul bych se jemu jinak proti páně milosti vystřielhel a pervé žalobů utekel. Mámeť každý dosti s tiem Pustotů činiti, neboť on svú lichotú žádnému právě neučiní.

Datum Třeboni sabato post festum Ludmile 51 létě etc.

Suna s Třeboně etc.

3 *Službu svú zkazuji* (m. *vzkazuji*) poroučím se – 4 *drach* drahý – 5 *o svētie Alžbětě*: 19. listopadu – 6 *nezištiť* nezískám, nevydělám

7 *o salniter* o sanytr, ledek (potřebný k výrobě střelného prachu); *juš* již; *tiem dlúhu meškání nebudete* na to nebudete muset dlouho čekat – 8 *nevieť se takově, kam s ním dieti* nikterak neví, kam se s ním má podít, co s ním má dělat – 10 *terch* trh, koupě, příležitost ke koupi – 11 *bych o to...* srovnal dohodl, zprostředkoval bych – 12 *centnéřů*: centnéř (100 liber) měl něco přes 51,4 kg

13 *svý odpor...* poslal vznesl své právní námítky; *proti Pustotovi*: míněn rožmberský poddaný – 16 *křivota* křivda, bezprávi – 17 *zkerze...* počty výpočty, spekulacemi – 18 *o mě* za mě; *s pilností* horlivě; *šim vším* – 19 *zasluhovati* odsluhovati, odpláceti; *o tom jeho žalobě listovém* o té jeho žalobě listem, o tom jeho žalobním listě – 20 *bul bych se jemu...* vystřielhel a pervé žalobů utekel byl bych se mu vyhnul a dříve naň podal žalobu – 21 *lichotú* podvodem, bezprávím – 22 *právě* správně, spravedlivě, podle zákona

23: Dáno v Třeboni v sobotu po svátku Ludmily 51. roku atd. (tj. 18. září 1451)

Poznámky ediční

Listy

Listy politické

(Opovědný list Jiřího z Poděbrad Oldřichovi z Rožmberka)

Originál listu (s pečeti) v SA v Třeboni, Histor. 1365. Na téže signatuře také